

at det kan være noget vanskeligt principielt at faa det forandret, og derfor kan jeg fuldt vel forstaa, at det foreligger omtrent i en Skikkelse som den nuværende. Jeg mener i det hele, at det vilde være særdeles uønskeligt, om man nu maatte kunne betragte denne Forhandling, som er i Gang, som Begyndelsen til Enden, efter at denne Sag, som virkelig maa siges i alt Fald for Købstædernes Vedkommende at være paatrængende, har været forhandlet i saa mange Aar. Fra dette Synspunkt anser jeg det for fuldt nødvendigt, at man viser Resignation fra alle Sider, og i saa Henseende mener jeg ogsaa, at det vil være rigtigt, navnlig naar man vil gøre sig Haab om, at Loven snart maatte komme ud, at slutte sig til de meget moderate Fordringer, som det ærede Medlem fra Odense fremsatte i Gaar som Udtryk for det mindste, som man efter hans Mening fra Købstædernes Side kunde lade sig nøje med. Allerede det vilde jo medføre ikke saa ubetydelige Ændringer i det foreliggende Lovforslag.

Noget overrasket kan man jo ikke undlade at blive over, at i dette Lovforslag er den Skatteprocent, som man har tænkt sig at paalægge de ny Skatteobjekter, ifølge § 12 sat ned til 2 pCt., medens Regeringsforslaget i Fjor havde 3 pCt., ligesom det ogsaa har været vedtaget i Folketinget med 3 pCt. Det siger jeg er noget overraskende; thi det lader sig ikke nægte, at en klækkelig Stat paa disse Objekter er, set fra Købstædernes Standpunkt, aldeles nødvendig. Som det allerede blev fremhævet i Gaar, er det jo ikke blot den store Kapital, der gennem Aktieselskaber i længere Tid har udfoldet en Virksomhed, som virker hemmende baade for den mindre Industri og for Haandværket og i den seneste Tid ogsaa for Handelsverdenen, men det er netop, finder jeg, den Maade, hvorpaa ogsaa den mindre Kapital anvendes, der bliver ganske overordentlig betænkelig. Thi disse Selskaber med 5 og 20 Kroners Indskud kunne jo let tænkes at komme til at spille en overordentlig stor Rolle, saa at de ikke blot faa en meget betænkelig social Betydning, men navnlig over for dem, der ville drive selvstændig Bedrift, synes at indeholde en virkelig Fare. Nu tror jeg ikke, at man skal gøre sig stort Haab om gennem en saakaldet

Bærnelov at faa udrettet meget paa dette Omraade, at faa lagt væsentlige Baand paa den fri Bevægelse i den Henseende; det tror jeg vil være ganske overordentlig vanskeligt. Derfor mener jeg, at man er fuldt berettiget til at fordrø, at der sker saa nogenlunde Retfærdighed paa Skatteomraadet, saaledes at man ikke begunstiger disse Forretninger paa den Maade, at de ingen Stat svare, som Tilfældet er for Djebliffet, og at de Folk, som personlig drive deres Næring, skulle udrede den hele Skat, som Kommunerne nødvendigvis skulle have, medens de andre have Fortjenesten og ingen Byrder.

Nu kender jeg jo meget godt hele det store Spørgsmaal om Dobbeltbestaatning over for Aktieselskaber. Jeg skal der kun sige, at nogen Berettigelse kan der være deri; men dette Spørgsmaal har ingenlunde den Betydning, man har villet tillægge det. I alt Fald komme alle Vanskelighederne jo deraf, at man bliver ved bestandig at gaa ud fra, at den Stat, man skal have, skal nødvendigvis være knyttet til Personen. Der mangler Syn paa, at det er Bedriften, den indtægtgivende Virksomhed, der burde beskattes, og ikke den egentlige Person. Jo mere man fastholder Begrebet om den personlige Kommunestaf, desto større Vanskelighed vil man have ved at komme ud over dette Spørgsmaal om Dobbeltbestaatning, som imidlertid vistnok dog ikke er saa besværligt. Der gives jo adskillige Eksempler paa Dobbeltbestaatning, og der findes jo ikke nogen Bestaatning, som der ikke kan gøres nogen Indvending imod. Men i nærværende Forslag, tror jeg, foreligger det, som er vigtigere end alt andet, der foreligger en virkelig Nødvendighed for at komme til en Lovændring paa dette Omraade og det meget snart. — Nu kan man sige, at de store Aktionærer af den Fortjeneste, som kommer ind ved Aktieselskabet, i alt Fald betale nogen Skat i den Kommune, hvor de vedkommende bo; men Selskaber med begrænset Ansvar, 5 Kroners Selskaber, betale intet. Jeg kan nævne, at i en lille By, som jeg kender meget nøje, bestaar der et Aktieselskab med et begrænset Ansvar, hvor Indskuddet er 5 Kr. og Omsætningen hejved 300,000 Kr. Der drives altsaa en meget stor og smuk Forretning, som vilde være